

INTERNASJONAL FORSKNING I FOKUS (IFIF)

STYRKING AV UiOs MOTTAKSTJENESTER FOR UTENLANDSKE FORSKERE

PROSJEKTBEKRIVELSE

1. Oppmerksomhetsområde

Prosjektets oppmerksomhet er rettet mot organisatoriske, administrative, logistiske, praktiske og strategiske forhold rundt *mottak* og *opphold* av utenlandske forskere ved UiO både fra et gjest- og vertskapsperspektiv.

Mottak og opphold av en utenlandsk forsker bygger nødvendigvis på de prosesser som har gått *forut* (invitasjon, utlysning, søknadsprosess, ansettelse: heretter referert til som *introduksjonsfase*). Prosjektet vil derfor ta utgangspunkt i disse prosessene og evt komme med anbefalinger ift til dem, men de defineres som en sidearena.

Et erklært mål i internasjonal forskningssamarbeid er *nettverksbygging*, dvs. samarbeid i et langsiktig perspektiv. Måten en utenlandsk forsker opplever sitt mottak og opphold ved UiO vil ha betydning for om og hvordan vedkommende ønsker å opprettholde en tilknytning til UiO *etter* sitt besøk. For mange utenlandske forskere vil det dessuten være aktuelt å komme tilbake flere ganger; de vil da ha spesielle behov som skal ivaretas. Prosjektet vil derfor også ha et sideblikk til det man kunne kalle for *alumnusfasen*, dvs. pleien av kontakten til en utenlandsk forsker etter vedkommende har dratt fra UiO.

Med *gjest* menes først og fremst en utenlandsk forsker som er interessert i å knytte seg til UiO i faglig øyemed (gjesteforeleser, gjesteforsker, doktorgradsstipendiat, post-doc-stipendiat, professor, osv.). Skalaen for *typer* av utenlandske forskere spenner fra korttidsgjesten med minimale gjesteforventinger til den fast ansatte professoren som forventer tilnærmet likestilling med norske kolleger. Imidlertid kan *gjestperspektivet* også inntas av andre, f.eks. av et utenlandsk forskermiljø som er interessert i kontakt med kolleger ved UiO, eller av offentlige og private institusjoner i inn- og utlandet som ønsker innblikk i UiO som vertsinstitusjon for utenlandske forskere. Prosjektet vil ta hensyn til dette utvidete gjestperspektivet på områder der det er av særlig betydning for foreslåtte organisatoriske og administrative tiltak.

Også *vertskapsperspektivet* er vidt og omfatter en individuell forsker eller et enkelt forskermiljø ved UiO, men også studenter, studentorganisasjoner, universitetssamfunnet i sin helhet og i siste instans hele det norske samfunnet. Det *administrative vertskapet* ivaretas på lokalt (administrator ved mottagende fagmiljø), fakultets- (f.eks. personal- og økonomikonsulent, fakultetsdirektør, dekan) og sentralt nivå (sentraladministrasjonen – FA, SA, OPA, USIT, IA, ØPA – og universitetsledelsen). Utenfor UiO fungerer nasjonale myndigheter (Stortinget,

regjeringen) og institusjoner (f.eks. NFR, UHR, Norad, SiU) som viktige premissleverandører for måten universitetet kan og bør ivareta sin vertskapsrolle overfor utenlandske forskere. Prosjektet retter søkelyset i første linje mot hvordan de *administrative aktørene på lokalt, fakultets- og sentralt nivå* best kan støtte opp under forskerens og forskermiljøenes vertskapsrolle, men prøver også å belyse forhold i et videre vertskapsperspektiv der det virker hensiktsmessig.

2. Målbilde: Ønsketilstanden på prosjektets oppmerksomhetsområde

- Alle involverte parter, dvs. både gjester og verter, opplever UiO som et levende, inspirerende og unikt forum for internasjonal forskning og forstår seg selv som ansvarlige bidragsytere til og mottakere av det overskuddet som forumet genererer.
- De ulike brukergruppene har tilgang til oppdatert informasjon og støttetjenester som er optimalt tilpasset deres behov.
- Mottak og opphold av utenlandske forskere ved UiO er organisert på en profesjonell, integrert, fleksibel og bærekraftig måte:
 - som svarer til de forventningene som er skapt i introduksjonsfasen, og de forpliktelsene UiO har påtatt seg ift nasjonale myndigheter og samarbeidspartnere;
 - som støtter optimalt opp under formålene av den utenlandske forskerens opphold ved UiO;
 - som legger et godt grunnlag for fruktbart samarbeid i et langsiktig perspektiv (nettverksbygging, alumnusvirksomhet).

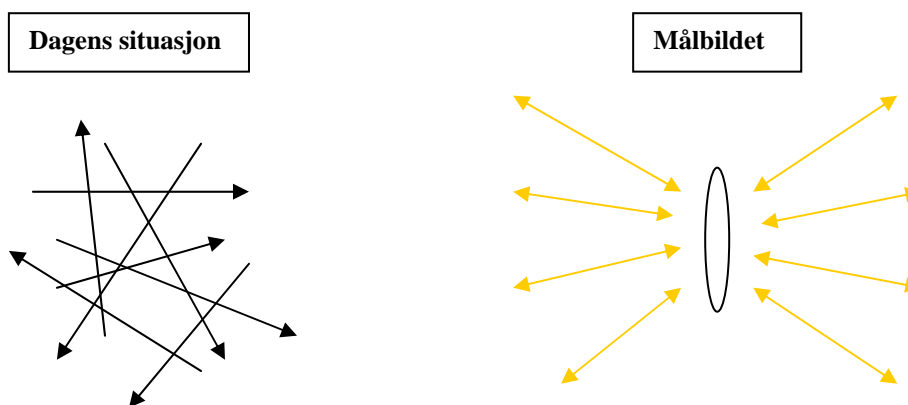
3. Ønskede målobservasjoner

- A. Både en potensiell gjest og en potensiell vert har lett tilgang til informasjon de trenger for å vurdere realiserbarheten av et ”internasjonalt forskerprosjekt” ved UiO (gjennom nasjonale & internasjonale databaser, webinfo, trykksaker, rådgiver/sentral helpdesk – *Who’s who? What’s where? How to go about?*).
- B. Gjester har en klar forståelse av hvordan de skal forholde seg og hva de kan forvente i søknadsprosessen, i mottaksfasen og under & etter oppholdet ved UiO.
- C. Vertskapsaktørene har en klar forståelse av hvordan de skal behandle gjester, motta dem og følge dem opp under & etter oppholdet ved UiO samt deres innbyrdes samarbeid (ansvar, rollefordeling).
- D. UiOs ressurser på feltet (f.eks. administrativ kompetanse/*best practice*, skriftlig informasjon norsk/engelsk på nettet & som trykksak, tjenester, nettverk) er kartlagt, koordinert, supplert og under løpende vedlikehold og utvikling slik at de på best mulig måte støtter opp under internasjonaliseringsprosessen på forskningsområdet.
- E. UiO framstår – på bakgrunn av sin faglige kompetanse, sitt mangfold og sin organisatoriske, administrative, fysiske og sosiale infrastrukturen – som et åpent, dynamisk og inspirerende møtested for akademisk søkende mennesker på tvers av faglige, kulturelle og aldersmessige skilnader.

4. Status: Dagens situasjon i forhold til målbildet

Uten tvil har UiOs over 10-årige betydelige internasjonaliseringsinnsats gitt gode og håndfaste resultater. Hos mange enheter, særlig der det foregår stor forskerutvekslingsaktivitet (f.eks. ved sentrene for fremragende forskning), er det utviklet gode rutiner og høy administrativ kompetanse for mottak og oppfølging av utenlandske forskere. Også innen Sentraladministrasjonen er det bygget opp et betydelig apparat til å ivareta internasjonaliseringsprosessen, særlig i STA og FA, men også i OPA, IA og USIT. Imidlertid mangler det et helhetlig, oversiktlig konsept som ivaretar behovene og prosessene som er i prosjektets søkelys. Informasjon og kompetanse er spredt og kan derfor være vanskelig å finne fram til. Dobbeltarbeid forekommer og det skjer lite kompetanseoverføring fagmiljøene seg imellom. Det etterlyses en koordinering som sikrer en klar og hensiktsmessig ansvars- og oppgavefordeling, avdekker og fyller hull i behovsprofilen og muliggjør en overordnet kvalitetssikring og et kontinuerlig utviklingsarbeid.

En skjematisk framstilling kunne se slikt ut:

Aktørene (gjester og verter framstilt som svarte piler med peker kun på den ene enden) er i for stor grad overlatt til seg selv og har mangelfull kjennskap til eksisterende, men fragmenterte og delvis ikke tilstrekkelig kvalitetssikrede informasjonskilder og tjenester.

Konsekvenser: Økt risiko for at *investeringene* ved et internasjonalt forskningsprosjekt oppleves som *større enn avkastningene* og prosessen derfor går i stå.

Aktørene (gjester framstilt som gule piler med pekere på begge endene på venstre siden av den ovale runding og vertene framstilt på samme måten på høyre siden av den ovale rundingen) er støttet av et helhetlig, oversiktlig, pålitelig og lett tilgjengelig informasjons- og tjenestekonsept (symbolisert av den ovale rundingen).

Konsekvenser: Større sjanser for at *avkastningene* ved et internasjonalt forskningsprosjekt oppleves som betydelig *større enn investeringene* og prosessen derfor blir *selvforsterkende*.

5. Grunner & effekter

Hva er de viktigste grunnene til å gjennomføre prosjektet?

- Som Norges største og fremste forskerutdanningsinstitusjon er UiO en sentral premissleverandør og bidragsyter til å nå nasjonale utdannings- og forskningspolitiske mål. I denne konteksten utgjør prosjektet et ledd i UiOs oppfølging av *Norges satsing på internasjonalisering av egen forskning* som det kommer til uttrykk i St.meld.nr. 20 (2004-2005) *Vilje til forskning*, St.prp. nr. 1 (2004-2005) *Statsbudsjettet 2005* og St.prp. nr. 1 (2005-2006) *Statsbudsjettet 2006*.
- Prosjektet yter også et viktig bidrag til realiseringen av UiOs strategiske plan 2005-2009. Planen har som *overordnet mål* å styrke universitetets stilling som *forskningsuniversitetet av høy internasjonal standard* og som *operasjonelt mål innen forskning* å oppnå *en høyere internasjonal ranking* pga større andel utenlandske forskere og bedre forskningsresultater. Disse målene skal oppnås bl.a. ved å *legge bedre til rette for å rekruttere dyktige forskere* (F2), ved å *forbedre samordningen og fokuseringen av administrative og tekniske støttetjenester* (F4) og ved å *sikre tilstrekkelig fleksibilitet i intern organisering* (F7). Disse prioriteringer er ytterligere konkretisert under pkt. 4.2. i UiOs *Årsplan og Årsbudsjett, Lantidsplan og Langtidsbudsjett for 2006-2008*, og i UiOs *personalpolitikk* som det framgår av dokumentet datert 01-03-2006 og vedtatt av Universitetsstyret 21-03-2006 (jf spesielt *Personalpolitiske føringer, pkt. A. Rekruttering*). I tråd med dette er *tiltak knyttet direkte til styrking av UiO som internasjonalt forskningsuniversitet* ett av de to hovedsatsingsområder i UiOs budsjettforslaget til UFD for 2007 (jf pkt. 2 referat fra direktørmøte 30-11-2005).

Hvordan vil effekten kunne måles?

- Den enkelte aktørens involvering i et *utenlandsk forsker-prosjekt* er i tråd med vedkommendes ansvarsområde og rolleforståelse: Alle har fokus på det de har kompetanse på og er ment til å gjøre, noe som innebærer at kvaliteten og effektiviteten av det som blir gjort, øker.
- UiO ivaretar kvalitativt ERA-MORE Norge-prosjektets anbefalinger ift kundeservice for forskermobilitet.
- Det finnes flere utenlandske forskere i flere forskningsmiljøer ved UiO.
- UiO tiltrekker seg økte forskningsmidler fra offentlige og private kilder.
- Positiv brukerevaluering (verter og gjester) av UiOs mottaks- og oppfølgingsapparat for utenlandske forskere.

Mulighet for negative konsekvenser og forebygging av disse?

- Byråkratisering
- Dublering
- Økning av administrative kostnader
- "Tomme" tiltak, dvs. tiltak som fører til aktivitet uten nevneverdig effekt
- Mindre nærhet til brukere

Forebygging: Fokus på grundig kartlegging av eksisterende ressurser og kreativitet i å koble de sammen på en synergetisk måte i nær samarbeid med alle involverte aktørene. Grundig konsekvensanalyse av foreslåtte tiltak.

Hva skjer hvis prosjektet ikke gjennomføres?

- UiO vil ikke få optimalt utbytte av de ressursene som er investert og som vil bli investert i internasjonaliseringen av egen forskning.
- Frustrasjonsnivået blant aktørene vil stige i takt med misforholdet mellom de faglige, politiske og strategiske ambisjonene på den ene siden og de organisatoriske og administrative rammevilkårene på den andre siden.
- Enkelte fagmiljøer vil ha store vanskeligheter for å bygge opp internasjonale forskningskontakter pga manglende tilgjengeliggjøring av administrative ressurser.

6. Verdigrunnlag

Hvilke verdier vil vi fremme gjennom prosjektarbeidet?

- Klarhet
- Pålitelighet, trygghet, respekt
- Profesjonalitet, kvalitet
- Optimal ressursbruk, bærekraft, effektivitet
- Stiling etter win-win-løsninger
- Kreativitet

Hvilke verdier skal prege selve prosjektarbeidet?

- Respekt, åpenhet, lytting
- Kreativitet, smidighet, ubyråkratisk
- Pålitelighet, etterrettelighet

Hva vil vi ikke gå på akkord med?

- Skinnprosjekt

Er andre agendaer framtrede? - Nei.

Er det enighet om verdigrunnlaget? - Ja.

7. Hovedmål, delmål

Hovedmål i fase I

Som et første steg i realiseringen av målbildet vil prosjektet initiere og pådrive en prosess som genererer interesse, forståelse, kreativitet, idéer, samarbeid og en felles verdiplattform og eierskapsfølelse blant aktørene ift etableringen av profesjonelle, koordinerte, fleksible og bærekraftige mottaks- og oppfølgingstjenester for utenlandske forskere ved UiO. Gjennom kartlegging av eksisterende kompetanse, ansvarsfordeling og utfordrings- og ønskeprofil, avklaring av det politiske og strategiske felt rundt prosjektets oppmerksomhetsområdet, utforskning av mulige rollemodeller, fasilitering av utviklingsprosesser i form av workshops og seminarer vil det bli utviklet alternative løsningsscenarier. Resultatene med tilhørende konsekvensanalyse vil bli lagt fram i en rapport som beslutningsgrunnlag for avgjørende myndighet.

Delmål i fase I

- A. Kartlegge status quo ift mottak og opphold av utenlandske forskere ved UiO (kompetanse, rutiner, ansvars- og oppgavefordeling, flaskehals, utfordringer, etterlyste tjenester osv. fra de ulike gjest- og vertskapsperspektiver).
Metode: Intervjuer, spørreundersøkelser, dokumentstudium
- B. Klargjøre det politiske og strategiske felt rundt prosjektets oppmerksomhetsområdet.
Metode: Dokumentstudium, intervjuer
- C. Utforske mulige rollemodeller og utvikle forslag til UiO-løsninger
- D. Fasilitere en utviklingsprosess med hovedaktørene ift mottak og opphold av utenlandske forskere ved UiO
Metode: Workshops, seminarer, evt. spørreundersøkelse
- E. Realitetssjekk & konsekvensanalyse
Metode: Arbeidsgruppe, intervjuer
- F. Sluttredaksjon av rapporten

Hovedmål i fase II

Implementering av vedtatt løsningsscenario innen gitte ressurs- og tidsrammer.

Delmål i fase II

Avhengig av vedtatt løsningsscenario.

8. Ressurser i fase I

Hvilke ressurser er nødvendige og i hvilket omfang?

NOK

- Prosjektleder: 3-4 månedesverk
- Prosjekteier: 1 time pr uke, ½ dag pr måned, til sammen 25-34 timer
- Evt. konsulent og/eller arbeidsgruppe: x timer
- Informanter innenfor UiO: x timer
- Infrastruktur: Arbeidsplass til prosjektleder inkl. PC & telefon

Finansiering

- UiO-budsjett 2006 & 2007: midler øremerket etableringen av en nettbasert "mobilitetsportal" ifm ERA-MORE Norge-prosjektet 750.000
- Søknad om midler fra NFR 2005 & 2006 200.000

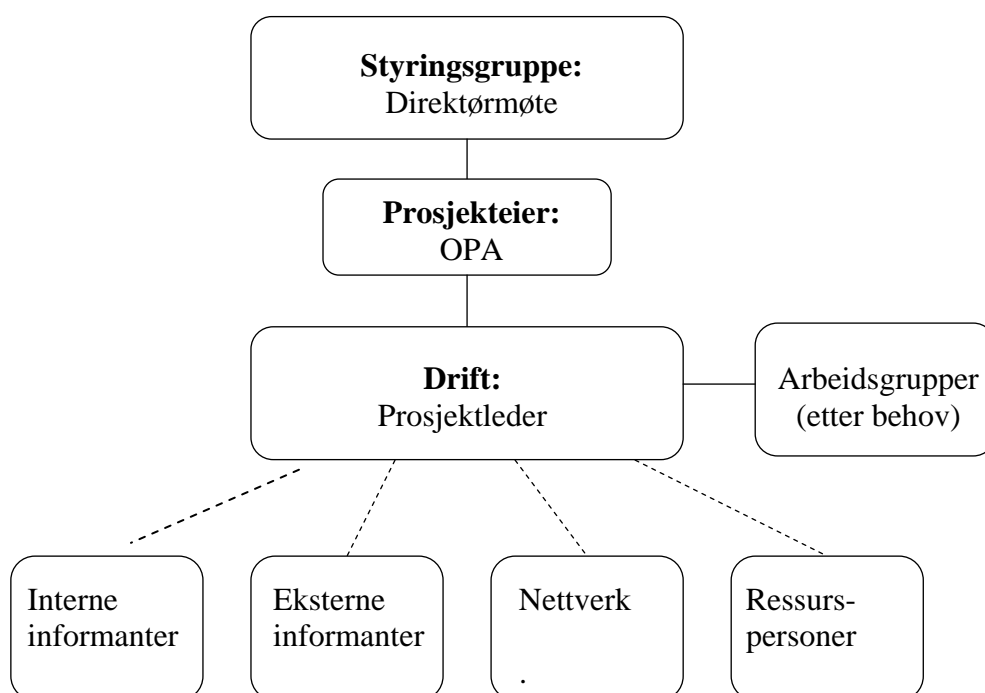
Hvilke krav stilles til kunnskap, ferdigheter, holdninger hos prosjektleder og eventuelle prosjektmedarbeidere?

- Evne til å skape respektfulle, åpne møter med mennesker med ulik bakgrunn
- Evne til å generere genuin interesse og engasjement i seg selv og andre
- Kreativitet, løsningsorientering, utholdenhet, pålitelighet, selvstendighet
- Gode analytiske evner
- Inngående kjennskap til UiO
- Gode framstillingsevner på norsk & engelsk

9. Prosjekt- og framdriftsplan

Forankring & organisering

- Prosjekteier: OPA v/personalsjef Johannes Falk Paulsen
- Hvem etterspør framdrift & resultater: prosjekteier & styringsgruppe (direktørmøte)
- Ansvar:
 - Overordnet: Prosjekteier
 - Daglig: Prosjektleder Suzanne-Ann Stämpfli
 - Faglig: Prosjekteier
- Prosjektorganisasjon:

Usikkerhetsfaktorer & gevinstrealisering

Faktorer	Sannsynlighet	Oppfølging	Gevinstsikring
Tilgjengelighet av informanter & ressurspersoner	Middels	Finne andre personer med tilnærmet samme bakgrunn	Løpende og grundig dokumentasjon av prosjektprosessen
Varighet av gruppeprosesser	Middels	Gjennomføre prosessen med andre/færre personer	
Helse til prosjektleder	Lite	Utvidelse av prosjekttiden, evt. utskifting av prosjektleder	

Framdriftsplan (oppdatert pr 30-04-06)

1. Prosjektbeskrivelse
 - a. Brainstorming 05-12-05
 - b. 1. utkast 07-12-05
 - c. 2. utkast 13-12-05
 - d. Kompetanseoppbygging ift prosjektstyring vår 06
 - e. Drøfting m/ressurspersoner vår 06
 - f. Sluttredaksjon april 06

2. Kartlegging av status quo
 - a. Første omgang: dybdeintervjuer m/bred fokus des. 05-mars 06
 - b. Andre omgang: dybdeintervjuer m/spesialfokus & spørreundersøkelser blant gjester og adm.vertskapsaktører april-juni 06

3. Klargjøring av det politiske, strategiske og organisatoriske aspektene av prosjektets omfelt des. 05-juli 06

4. Utforsking av mulige rollemodeller mars-juli 06

5. Utvikling av forslag til UiO-løsninger mars-juli 06

6. Fasilitering av utviklingsprosesser med hovedaktørene juni-juli 06
 - a. Informasjonskonsept
 - b. Mottak og oppfølging av PhD-kandidater
 - c. Helhetlig ansvars- og funksjonsfordeling for mottak og oppfølging av utenlandske forskere ved UiO

7. Realitetssjekk & konsekvensanalyse juli-august 06

8. Rapportering
 - a. Oppsummeringsnotat april 06
 - b. Sluttrapport
 - i. 1. utkast 28-07-06
 - ii. 2. utkast 01-09-06
 - iii. Sluttredaksjon 15-09-06
 - c. Vedlegg:
 - i. Sammendrag av intervjureferater løpende
 - ii. Sammendrag av spørreundersøkelser løpende
 - iii. Diverse oversikter løpende

9. Orientering av Universitetsstyret (dokumentfrist 29-09-06) 17-10-06